

P. Fuzier

Een overdenking over Filemon

Over samenkomen en middelen

Filemon 1:1-25

Ondanks de geringe lengte moet het belang van deze brief niet onderschat worden. Het Woord van God is zo onuitputtelijk rijk dat het ons soms met weinig woorden hele belangrijke lessen leert. Dit is vooral in Filemon het geval. In dit artikel willen we enige punten aanstippen, die nuttig zijn tot overdenking.

De brief is gericht 'aan Filemon, de geliefde en onze medearbeider, aan Apfia, de zuster, en aan Archippus, onze medestrijder, en aan de gemeente in uw huis' (vs. 2). Tegenwoordig zal – vaak vanwege het bezoekersaantal – een zaal of gebouw nodig zijn voor de samenkomsten van een gemeente. In de christenheid heeft iedere groep haar eigen kerk of lokaal, waardoor het lijkt alsof een eigen gebouw onmisbaar is. We moeten oppassen dat we ons niet aan de godsdienstige wereld conformeren, door te denken dat we pas meetellen als we een eigen locatie voor onze bijeenkomsten hebben. Zodat we een locatie gaan zoeken of bouwen die de ons door God gegeven hulpbronnen te boven gaat, terwijl er mogelijk een gezin in de gemeente is dat in staat is de gemeente in hun huis te ontvangen (zoals destijds bij Filemon). Wat voorheen uitzondering was, is nu regel geworden en omgekeerd. Laten we oppassen om verkeerde keuzes te maken hierin.

Dit is geen vooroordeel of kritiek maar wel een oproep om na te denken, want veel bezig zijn met materiële zaken heeft meer invloed op het geestelijke leven dan je zou denken. Ditzelfde gebeurt bij het bezoekersaantal van een gemeente. Een groot aantal gemeenteleden maakt een grote ruimte noodzakelijk. Dat houdt verband met elkaar.

J.N. Darby schrijft (in ME 1914, pag. 235): 'Ik meen dat de kinderen van God geen dingen moeten nastreven, die de draagkracht te boven gaan van ons verblijf op aarde, in de toestand waarin de gemeente zich bevindt'.

In het algemeen stelt dit een grote gemeente voor een dilemma, maar als de leiding van God gezocht wordt, zal Hij uitkomst geven. Er zijn geen grenzen aan Zijn macht en genade, we hebben alleen deze basis:

1. De plicht en het voorrecht om samen te komen tot de Naam van de Heer Jezus, om de aanwezigheid van de Heer te zoeken, terwijl we mogen genieten van alles wat God ons geeft;
2. Niet onze draagkracht te boven gaan door de aanmatiging dat we per se een gebouw voor samenkomsten nodig hebben.

Als men teveel gericht is op het gebouw, is men in zeker opzicht de ware plaats van aanbidding voor de kinderen van God al vergeten (Joh. 4:24). Door de Heilige Geest mogen wij in zwakheid tijdens de samenkomsten de Heer aanbidden. Als we erop vertrouwen dat dit ons gegeven wordt, mogen we ook vertrouwen dat al het andere ons tot op zekere hoogte ook gegeven zal worden.

De wens om met zoveel mogelijk gelovigen samen te komen gaat vaak boven de draagkracht van de gemeente uit. Samenkomen is een plicht en een voorrecht voor alle gelovigen, maar tegelijk zou er de wens moeten zijn dat er voldoende ruimte is voor allen. Men moet zijn werkelijke draagkracht niet te boven gaan, maar ik zou alles wat in mijn macht ligt doen om dit doel te bereiken. De plicht van alle christenen is samen te komen buiten de legerplaats (Hebr. 13:13), dat is de beste manier om Hem de eer te bewijzen in onze situatie.

De ervaring leert dat in een grote gemeente vaak slechts enkele broeders kunnen dienen, waardoor de volgende situatie ontstaat: een bepaalde groep is gewend de diensten te leiden en de overige broeders onthouden zich van elke handeling. Gaven die tot nut kunnen zijn in de gemeente, raken zo verlamd dat de hele gemeente eronder kan lijden. Zo zou het niet moeten zijn. Wanneer er grote geestelijke kracht is, moet er ook meer afhankelijkheid van de Geest worden beoefend, zodat de Geest alle instrumenten kan gebruiken, ieder op zijn tijd. Maar laten we in alle nederigheid erkennen: wijzelf hebben geen geestelijke kracht. Laten we oppassen en niet denken dit wel te hebben door ons grote aantal dienende broeders; en laten we oppassen voor consumentisme.

J. N. Darby zegt: 'Een van de oorzaken voor verwijdering onder gelovigen is dat ze een gebrek aan zegen ervaren in de diensten; dit kan leiden tot ontmoediging onder sommigen, met name onder de jeugd'. Is er dan een ruimte nodig, speciaal

en openbaar, om mensen aan te trekken en eenieder de vrijheid te geven om binnen te komen? Het antwoord hierop luidt: 'Maar wat vind ik in de Schrift, wat die gedachte zou kunnen ondersteunen? Wat winnen we door met talrijke gemeenteleden in grote zalen bijeen te komen? Kan God huisgemeenten niet zegenen?'

Het geheim van de zegen staat in het kort aan het eind van Handelingen 2:42-47: 'de Heer voegde dagelijks bijeen die behouden werden'. Wat een heerlijke toestand in een gemeente: broeders en zusters die volharden in de gemeenschap, in de breking van het brood en in de gebeden. Gekenmerkt door 'vrees' en levend in onderlinge gemeenschap; zij prezen God en stonden goed bekend in hun omgeving. Zo'n gemeente kan God zegenen, en dit werd bevestigd door de bloei van de gemeente.

Als in een grote gemeente de vraag wordt gesteld of er mogelijk een splitsing moet plaatsvinden en een tweede plaats van bijeenkomst moet komen, dan moet dit met veel zorg en in afhankelijkheid van de Heer worden onderzocht. Er zijn veel overwegingen in het gemeentelven waarmee rekening moet worden gehouden, die van belang zijn bij het nemen van een beslissing. Dit zijn oefeningen van het hart, in het bijzonder voor de plaatselijke gemeente, waar anderen maar heel moeilijk kunnen inkomen.

Paulus stuurt naar Filemon een slaaf terug die van hem weggevlucht was, maar die Paulus nu oprecht kon noemen: 'mijn kind dat ik in mijn gevangenschap heb verwekt, Onesimus' (vs. 10). 'Ik had hem bij mij willen houden, opdat hij mij namens u zou dienen in mijn gevangenschap voor het evangelie' (vs. 13). Wat een les voor ons! 'Maar zonder uw goedvinden heb ik niets willen doen, opdat het goede bij u niet als uit dwang, maar vrijwillig zou zijn' (vs. 14). Paulus wil Filemon ertoe brengen het karakter van een christen te tonen. Christus is *vrijwillig* slaaf geworden, Hij heeft vrijwillig gediend en niet onder dwang. In zijn volledige overgave heeft Hij zoals destijds de Hebreeuwse slaaf kunnen zeggen: 'Ik heb mijn meester, mijn vrouw en mijn kinderen lief, ik wil niet als vrij man vertrekken' (Ex. 21:5).

Over de overgave van Zijn toegewijde leven zegt Hij: 'Niemand neemt het van Mij, maar Ik leg het uit Mijzelf af' (Joh. 10:18). Christus heeft nooit onder dwang het goede gedaan als voorbeeld voor de Zijnen. Laten wij Hem hierin navolgen door Zijn karaktertrekken in ons optreden naar de buitenwereld te laten zien.

Nog iets hierover. Lijkt het niet of men hoe langer hoe minder geeft om de middelen die men gebruikt, als het erom gaat Hem te dienen? Men hoort wel eens zeggen: 'U verwijt mij het gebruik van een middel, omdat dit u niet naar Gods gedachten lijkt. Maar moet ik mij daarmee bezighouden op een ogenblik dat ik

maar één doel voor ogen heb: het evangelie aan de mensen te verkondigen? De redding van een mens is zo groot en kostbaar voor God, dat ik me over het gebruik van middelen niet druk maak, als het maar tot het doel leidt’.

Maar Paulus schrijft niet: ‘Ik zou hem eigenlijk moeten terugsturen; dat weet ik, maar ik houd hem bij me want ik heb hem nodig – niet voor mezelf maar voor het evangelie! Ik ben een gevangene, hij is vrij; hij zal me dus goed kunnen dienen. Dit zal de verbreiding van het evangelie in Rome bevorderen. Dat moet u toch ook belangrijk vinden?’ Nee, hij moest juist handelen en zich aan Filemon onderwerpen. Verder moest er nog iets in orde gemaakt worden tussen Filemon en Onesimus, zodat de laatste weer bekwaam zou zijn om te dienen. Want iemand die nog moeilijkheden heeft met zijn medebroeder, is niet geschikt voor de dienst (Matt. 5:23). Daarom stuurde Paulus hem terug naar zijn meester, van wie hij was weggevlucht. Niet alleen laat de brief de werkzaamheid van de liefde uitkomen; maar de liefde is naar Gods gedachten onlosmakelijk verbonden met de waarheid: dat onderstreept Paulus in deze korte brief.

Het is belangrijk voor de bloei van een gemeente dat de broeders en zusters leven in eenheid en gemeenschap; dit leidt tot de openbaring van ware liefde voor elkaar (1 Petr. 1:23). Deze liefde heeft Paulus op het oog, en hij vindt dit belangrijker dan de wens om Onesimus bij zich te houden voor zijn dienst. Tussen Filemon en Onesimus moet alles in liefde en waarheid geregeld worden. Niets mag de gemeenschap tussen Paulus, Filemon, Onesimus en de plaatselijke gemeente vertroebelen, want die lijdt onvermijdelijk door onopgeloste problemen tussen broeders en zusters. Er moet gemeenschap in ware liefde zijn.

Daarom doet Paulus afstand van al de rechten die hij als apostel kon laten gelden om Onesimus bij zich in Rome te houden. Dit is belangrijk en moet ook vandaag de dag in de praktijk worden gebracht. Het kleinste excuus om zich te rechtvaardigen voor een bepaalde handelwijze of het gebruik van bepaalde middelen voor de dienst, kan de gemeenschap tussen broeders en zusters vertroebelen. Men vergeet dat de enige voorwaarde voor het getuigenis van een gemeente het handhaven van de broederliefde is, niet in schijn maar in waarheid. Dit zijn de karaktertrekken van Filadelfia (Openb. 3:7). Dan zal de Heer de gemeente kunnen zegenen en dagelijks verlore zondaars toevoegen.

In zijn dienst voor het evangelie vertrouwt Paulus volledig op de kracht en de liefde van God. Hij weet dat God niet afhankelijk is van mensen of menselijke middelen voor de verbreiding van het evangelie. God staat boven de middelen. Hij kan werken zonder de dingen die wij vaak als onmisbaar zien. Dat heeft Hij in het

verleden gedaan, dat zal Hij ook in de toekomst doen tot verheerlijking van Zijn naam.

Onthoud het onderwerp van de verzen 13 en 14, en pas op voor dingen die onze gemeenschap schaden. Als ons werk, de middelen die wij gebruiken, de gemeenschap zouden schaden, laten we dan opletten en op onze hoede zijn en het voorbeeld van Paulus in gedachten houden. Dat we mogelijk afstand moeten doen van onze 'Onesimus', beter dan een belemmering te zijn voor de broederliefde en de onderlinge gemeenschap. Die moet oprecht worden beleefd, want anders is ons persoonlijke en gemeenschappelijke getuigenis zonder kracht.

OudeSporen 2020

